

GULÁCSY LAJOS

(1882-1932)

SOTTOMARINO 1911 KÖRÜL

OLAJ, KARTON 32 X 40 CM

JELEZVE JOBBRA LENT: GULÁCSY L.

JELÖLVE HÁTOLDALON:

GULÁCSY L RIGÓ U. 14. "SOTTOMARINO"

PROVENIENCIA: BARABÁS BÉLA

IRODALOM:

SZIJ BÉLA: GULÁCSY LAJOS. BUDAPEST 1979

SZABADI JUDIT: GULÁCSY LAJOS. BUDAPEST 1983

SZABADI JUDIT : A VIRÁGÜNNEP VÉGE. BUDAPEST 1989

ALKONYAT, A PÁRÁS VELENCEI LEVEGŐBEN A NAP UTOLSÓ SUGARAI VÖRÖSRE FESTIK AZ INDULÁSRA KÉSZ HALÁSZHAJÓK VITORLÁIT. A TÚLPARTON A CANALE GRANDE HÁZSORA ÉS A TÁVOLI TEMPLOM KUPOLÁJA BELEOLVAD AZ ATMOSZFÉRÁBA. AZ INDULÓ HAJÓSOK A TÉRDIG ÉRŐ VÍZBEN KÖZELÍTIK MEG HAJÓIKAT. AZ ELŐTÉR HOMOKOS PARTJA SIVÁR, FARAKÁS ÉS HAJÓRONCS.

A KÉPTÉR FELSŐ RÉSZÉNEK LÁGY FESTÉSŰ, IMPRESSZIONISTA SZÍNHARMÓNIAJÁVAL ERŐS KONTRASZTOT ADNAK A KÉP ALSÓ EGYHARMADÁNAK DURVA, ERŐTELJES ECSETVONÁSAI. EZT AZ ELLENTÉTET A FESTÉSMÓD IS ALÁHÚZZA. A HÁTTÉR FOLTSZERŰ, DÉZANNE-I TÖMBJEIT ÉS A VÍZFELSZÍN RENDIR-OS LÁGYSÁGÁT AZ INNENSŐ PART VÁZLATSZERŰ, LENDÜLETESEN MEGFESTETT VONALAI VÁLTJÁK FEL. A KÉPNEK AZONBAN NEMCSAK EZ AD EGYFAJTA RITMUST, HANEM A SZÍNEK IS. AZ ELŐTÉR ROZSDABARNA - VÖRÖSES ÁRNYALATAIRA RÍMELNEK A VITORLAVÁSZNAK NARANGSOS VÖRÖSEI, KÖZÉPEN A KÉKES-ZÖLD VÍZFELSZÍN. E KÉT ERŐTELJES SZÍNHANGULAT A HÁTTÉR SZÍNEIBEN LÁGGYÁ OLVADVA EGYESÜL.

A XVIII. SZÁZADI VELENCEI VEDUTAKÉPEK TÁVOLI KÖVETŐJE A FESTMÉNY. GULÁCSY, AKI 1909-BEN, 1911-BEN ÉS 1914-BEN JÁRT VELENCEBEN, BIZONYÁRA MEGIHLETTE AZ OTTANI GALLERIA DELL'ACCADEMIA CANALETTO-INAK ÉS GUARDI-INAK SORA. NEM EZ AZ EGYETLEN ESET, AMIKOR AZ ITÁLIAI FESTÉSZET NAGYJAI HATÁSSAL VOLTAK FESTÉSZETÉRE. AZ ANGOL PRERAPPAELITÁKHOZ HASONLÓAN, ŐT IS MEGIHLETTE A QUATTROCENTO FESTÉSZET NAGYSÁGA, AZONBAN TŐLÜK ELTÉRŐEN GULÁ-

CSY NEM KIZÁRÓLAG A KORA-RENEZSÁNSZHOZ VONZÓDOTT, ISMERT KÉPEINÉL IHLETÉST TALÁLUNK A BAROKK ÉS A ROKKÓ FESTÉSZETTŐL IS. ÚJRA TUDTA FOGALMAZNI BOTTICELLI MŰVEIT ÉPPÉGY, MINT VELAZQUEZ-ÉIT VAGY WATTEAU-ÉIT. NEM MEGLEPŐ HÁT, HOGY A MÉLTÁN CSODÁLT VELENCEI BAROKK FESTÉSZET FELÉ IS NAGY ÁTÉLÉSSSEL FORDULT.

SOTTOMARINO, AZAZ TENGERFENÉK A KÉP CÍME. A SZÉP CSENGÉSŰ CÍM AZONBAN NEM A TENGERFENÉK ÉRTÉKES KINCSEIRE, HANEM AZ ELŐTÉRBE LÁTHATÓ HAJÓRONCSRA UTAL, A TENGER PUSZTÍTÓ EREJÉRE. A TRAGIKUS ÉL AZ 1911-ES LEVELEIBŐL IS KIOLVASHATÓ - ANYAGI GONDOK MIATT KIALAKULT - BORONGÓS HANGULATÁT JUTTATJA ESZÜNKBE.

1912-BEN JELENT MEG A SZÉKELYHIDI HÍRLAPBAN GULÁCSY AMOR SACRO E PROFANO CÍMŰ ÍRÁSA, ENNEK EGYIK TÁJLEÍRÁSA RÍMELNI LÁTSZIK FESTMÉNYÜNKRE: "... MIKOR A NAPOT EGÉSZEN ELFÖDIK A SZENT KUPOLÁK, A VÁROS EGÉSZEN ELCSÖNDESÜL, ÉS A FEKETE KALMÁROK VISSZATÉRNEK LOMHA, NEHÉZKES HAJÓIKRA, MELYEKNEK VITORLÁI A SÁRGÁS-ARANY PÁRÁKON KERESZTÜL IDELÁTSZANAK..."EZ AZ ÍRÁS BIZONYÁRA 1911-BEN, VELENCEBEN ÍRÓDOTT, ÍGY A KÉP FESTÉSMÓDJÁBÓL ÉS TARTALMÁBÓL KIOLVASHATÓ DATÁLÁSI KÖVETKEZTÉSEINKET EZ IS ALÁTÁMASZTJA.

A KÉP HÁTOLDALA IS SZÁMOS ÉRDEKES INFORMÁCIÓVAL SZOLGÁL: EGYRÉSZE EGY AJÁNLÁS OLVASHATÓ RAJTA A SZERETETT ÚJSÁGÍRÓ-ÜGYVÉD BARÁTNAK, BARABÁS BÉLÁNAK, VALAMINT MEGTALÁLHATÓ RAJTA ANNAK A VELENCEI MŰVÉSZELLÁTÓNAK A CÍMKÉJE, AKITŐL GULÁCSY A DEKLIT VÁSÁROLTA. UGYANEZ A CÍMKE SZEREPEL TÖBBEK KÖZÖTT A HÍRES „ A HÍDON BOLONDOS, FURCSA NÉPSÉG VONUL KERESZTÜL „ CÍMŰ KÉPÉN IS. (REPRODUKÁLVA SZABADI JUDIT: GULÁCSY, BP. 1983, 80.OLDAL)

B.E.

132. ▶

GULÁCSY LAJOS

1882-1932

SOTTOMARINO - TENGERFENÉK

OLAJ, KARTON 32 X 40 CM

JELEZVE JOBBRA LENT: GULÁCSY L.

JELÖLVE HÁTOLDALON:

GULÁCSY L RIGÓ U. 14. "SOTTOMARINO"

KIKIÁLTÁSI ÁR: 1 500 000 FT